

עמוס:

הריאה בנביא הכתב הראשון

פרופ' נילי ואזנה

שיעור 1

מי אתה, הנביא עמוס

עמוס א, 1

דברי עמוס אשר היה בנקדים מתקוע אשר חזה על ישראל בימי עזיה מלך יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל שנתים לפני הרעש

ישעיה א, 1

חזון ישעיהו בן אמוץ אשר חזה על יהודה וירושלם בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה

הושע א, 1

דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזיה יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל

מיכה א, 1

דבר ה' אשר היה אל מיכה המרשתי בימי יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה אשר חזה על שמרון וירושלם

צפניה א, 1

דבר ה' אשר היה אל צפניה בן כושי בן גדליה בן אמריה בן חזקיה בימי יאשיהו בן אמון מלך יהודה

יואל א, 1

דבר ה' אשר היה, אל יואל בן פתואל

עמוס א, 1

דברי עמוס אשר היה בנקדים מתקוע אשר חזה על ישראל בימי עזיה מלך יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל שנתים לפני הרעש

ירמיה א, 1-2

דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנים אשר בענתות בארץ בנימן. אשר היה דבר ה' אליו בימי יאשיהו בן אמון מלך יהודה בשלש עשרה שנה למלכו.

תרגום השבעים, ירמיה א, 2-1

דְּבַרֵי יִרְמְיָהוּ בֶן חֶלְקִיָּהוּ מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנֹתוֹת בְּאֶרֶץ בְּנֵי־מִן.

ירמיה נא, 64

עַד הִנֵּה דְבַרֵי יִרְמְיָהוּ

מלכים א יא, 41

דְּבַרֵי שְׁלֹמֹה...

מלכים א יד, 19

דְּבַרֵי יִרְבֵּעָם...

נחמיה א, 1

דְּבַרֵי נַחֲמְיָה...

עמוס א, 1

דְּבַרֵי עָמוֹס אֲשֶׁר הָיָה בְּנֶקְדִים מִתְּקוֹעַ אֲשֶׁר חָזָה עַל יִשְׂרָאֵל בְּיָמֵי עֲזִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבְיָמֵי יִרְבֵּעָם בֶּן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׁנַתִּים לִפְנֵי הָרַעַשׁ

משלי ל, 1

דְּבַרֵי אָגוּר בֶּן יִקָּה הַמִּשְׁא...

משלי לא, 1

דְּבַרֵי, לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשְׁא, אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ

קהלת א, 1

דְּבַרֵי קֹהֶלֶת בֶּן דָּוִד, מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם

שמואל א י, 11

וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מַה זֶה הָיָה לָבֵן קִישׁ הֲגַם שְׂאוֹל בְּנֵי־אִיִּים?

שמואל א יט, 24

יִפְשֹׁט גַם הוּא בְּגָדָיו וַיִּתְנַבֵּא גַם הוּא לִפְנֵי שְׂמוּאֵל וַיִּפֹּל עָרֹם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה עַל כֵּן יֹאמְרוּ הֲגַם שְׂאוֹל בְּנֵי־אִיִּים

מלכים א ב, 7

ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנה כי כן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום אחיך

משלי כב, 26

אל תהי בתקעי כף בערבים משאות

מלכים ב ג, 4

ומישע מלך מואב היה נקד והשיב למלך ישראל מאה אלף פרים ומאה אלף אילים צמר

עמוס ז, 10-17

וישלח אמציה כהן בית אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך עמוס בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריו. כי כה אמר עמוס בחרב ימות ירבעם וישראל גלה וגלה מעל אדמתו. ויאמר אמציה אל עמוס חזה לך ברח לך אל ארץ יהודה ואכל שם לחם ושם תנבא. ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא. ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי כי בוקר אנכי ובולס שקמים. ויקחני ה' מאחרי הצאן ויאמר אלי ה' לך הנבא אל עמי ישראל. ועתה שמע דבר ה' אתה אמר לא תנבא על ישראל ולא תטיף על בית ישחק. לכן כה אמר ה' אשתך בעיר תזנה ובגדיך בחרב יפלו ואדמתך בחבל תחלק ואתה על אדמה טמאה תמוות וישראל גלה וגלה מעל אדמתו.

וישמע פשחור בן אמר הכהן והוא פקיד נגיד בבית ה' את ירמיהו נבא את הדברים האלה. ויפה פשחור את ירמיהו הנביא ויתן אתו על המהפכת אשר בשער בנימן העליון אשר בבית ה'. ויהי ממחרת ויצא פשחור את ירמיהו מן המהפכת ויאמר אליו ירמיהו לא פשחור קרא ה' שמך כי אם מגור מסביב.

ירמיהו ב, 1-6

כי כה אמר ה' הנני נתנה למגור לך ולכל אהביך ונפלו בחרב איביהם ועיניך ראות ואת כל יהודה אתן ביד מלך בבל והגלם בבלה והכם בחרב. ונתתי את כל חסן העיר הזאת ואת כל גיעה ואת כל יקרה ואת כל אוצרות מלכי יהודה אתן ביד איביהם ובזוזים ולקחום והביאום בבלה. ואתה פשחור וכל ישבי ביתך תלכו בשבי ובבל תבוא ושם תמות ושם תקבר אתה וכל אהביך אשר נבאת להם בשקר.

עמוס ז, 12-13

ויאמר אמציה אל עמוס חזה לך ברח לך אל ארץ יהודה ואכל שם לחם ושם תנבא. ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא

Shalom Spiegel, Amos Versus Amaziah, Essays in Judaism 3, The Jewish Theological Seminary of America (1957), p.17 (תרגום המרצה)

speaking forgivingly and almost entreatingly: O seer, go! Starry-eyed dreamer, impractical idealist, For your own safety, for the peace of your soul, to keep your virtue untainted and your illusions undamaged, go away of your own accord, flee to the solitude of your flocks and forests of Tekoa!

בדיבור סלחני ומתחנחן: צא לְדַרְכְּךָ, חוֹזֵה! צֵא! חוֹלֵם כּוֹכְבִים, אִידֵאָלִיסְט שְׁאִין לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַזֶּה – לְמַעַן שְׁלוֹמְךָ, לְמַעַן שְׁלוֹת נַפְשְׁךָ, כְּדֵי שְׁיִשְׁמַר טְהוֹרֶתְךָ בְּלֹא רֶבֶב וְחִלּוּמוֹתֶיךָ בְּלֹא שֶׁבֶר – לְךָ מַעֲמָנוּ מְרֻצוֹנָה הַטּוֹב, נוֹס אֶל בְּדִידוֹת צֹאנְךָ וְאֶל יַעְרוֹת תְּקוּעַ.

במדבר כד, 11

וַעֲתָה בֵּרַח לְךָ אֶל מְקוֹמְךָ אֲמַרְתִּי כִּבְדֹּךָ וְהִנֵּה מְנַעֶךָ ה' מִכְבוֹד

פירוש רש"י על עמוס ז, 12-13

"ואכל שם לחם" - לשון בזיון אמר לו שם יתנו לך פתיתי לחם בשכר שתתנבא להם

עמוס ז, 14-15

וַיַּעַן עָמוֹס וַיֹּאמֶר אֶל אֲמֻצָּה לֹא נָבִיא אֲנִי וְלֹא בֶן נְבִיא אֲנִי כִּי בּוֹקֵר אֲנִי וּבּוֹלֵס שְׁקִמִּים. וַיִּקְחֵנִי ה' מֵאַחֲרֵי הַצֵּאֵן וַיֹּאמֶר אֵלַי ה' לְךָ הִנָּבֵא אֶל עַמִּי יִשְׂרָאֵל.

מאיר וייס, ספר עמוס, א (מאגנס, 1992) עמ' 238

הביטוי 'בן נביא' נטבע במיוחד כדי שיובע בהדגשה יתרה כי בין עמוס ובין נביא – בתפיסתו של אמציה תפקיד זה – אין ולא כלום.

מאיר וייס, המקרא כדמותו: שיטת האינטרפרטאציה הכוליית (ביאליק, 1987), עמ' 104

והביטוי 'ולא בן נביא אנכי' בא להוסיף הדגש לאמירה הקודמת 'לא נביא אנכי'.

עמוס ז, 17

אֲשֶׁתְּךָ בְּעִיר תִּזְנֶה
וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ בְּחָרֵב יִפְלוּ
וְאֲדָמְתְּךָ בְּחֶבֶל תִּחְלַק;
וְאֶתְּךָ עַל-אֲדָמָה טִמְאַה תָּמוּת

ויקרא כא, 7

אִשָּׁה זָנָה וְחֻלְלָה לֹא יִקְחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי קֹדֶשׁ הוּא לַאלֹהִיו

משה וינפלד, חוזה אסרחדון עם הווסאלים המזרחיים: תרגום והערות (ירושלים, תשל"ג),

עמ' 18

428 (כוכב) נגה, הבהיר בכוכבים, ישכיב נשותיכם

429 לעיניכם בחיק אויביכם. בניכם לא

430 ישלטו בבתיכם. אויב זר יחלק רכושכם.

פירוש רד"ק על עמוס ז, 16

וכל זה בעונש אמציה שתזנה אשתו לעיניו

ירמיהו ב, 4

כִּי כֹה אָמַר ה' הֲנִי נִתְּנָה לְמַגּוּר לְךָ וְלְכָל אֶהְבִּיךָ וְנִפְלוּ בְּחָרְבַי אֵיבֵיהֶם וְעֵינֶיךָ רְאוּת

ירמיהו ו, 12

וְנִסְבוּ בְּתֵיהֶם לְאַחֲרִים שְׂדוֹת וְנָשִׁים יִחְדּוּ

איוב לא, 8-10

אֶזְרְעָה וְאַחַר יֹאכַל וְצִאָצְאֵי יִשְׂרָאוֹ...
תִּטְחַן לְאַחַר אֲשֵׁתִי וְעֲלִיָּה יִכְרְעוֹן אַחֲרָיו.

עמוס ז, 17

אֲשֶׁתְּךָ בְּעִיר תִּזְנֶה

וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ בְּחָרְבַי יִפְלוּ

וְאֲדַמְתֶּךָ בְּחֶבֶל תַּחֲלֶק;

וְאַתָּה עַל-אֲדָמָה טְמֵאָה תָּמוּת

יחזקאל לו, 17-19

בֶּן אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל אֲדָמָתָם וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטִמְאַת הַנְּזֶדֶה הִיְתָה דַרְכָּם

לְפָנַי... וְאַפִּיץ אֹתָם בְּגוֹיִם וַיִּזְרוּ בְּאַרְצוֹת.

ויקרא יד, 39-41

וְשָׁב הַפֶּהַן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהֵנָּה פְּשָׁה הַנֶּגַע בְּקִירַת הַבַּיִת. וְצִוָּה הַפֶּהַן וְחִלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הַנֶּגַע וְהַשְּׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא. וְאֵת הַבַּיִת יִקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשִׁפְכוּ אֶת הָעֶפֶר אֲשֶׁר הִקְצִו אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא.

מאיר וייס, ספר עמוס, א (מאגנס, 1992) עמ' 242-243

במידה שאמציה מדד בה ימדדו לו. הוא לא רצה לאפשר לעמוס למלא את תפקידו, לכן לא יתאפשר לו עצמו מילוי תפקידו.

עמוס א, 1

דְּבַרֵי עָמוֹס אֲשֶׁר הָיָה בְּנִקְדִים מִתְקוֹעַ אֲשֶׁר חָזָה עַל יִשְׂרָאֵל בַּיָּמִי עֲזִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבַיָּמִי יִרְבֵּעַם בֶּן יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׁנָתַיִם לְפָנָי הָרַעַשׁ

מלכים ב טו, 1-5

בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וְשֵׁבַע שָׁנָה לִירְבֵּעַם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ עֲזִרְיָה בֶן אֲמִצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה. בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה בְּמִלְכּוֹ וְחֲמִשִּׁים וְשָׁתַיִם שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ יְכַלְיָהוּ מִירוּשָׁלַם... וַיִּגַּע ה' אֶת הַמֶּלֶךְ וַיְהִי מִצְרָע עַד יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבַיִת הַחֲפָשִׁית וַיּוֹתֵם בֶּן הַמֶּלֶךְ עַל הַבַּיִת שִׁפְט אֶת עַם הָאָרֶץ.

ירמיה מז, 1

אֲשֶׁר הָיָה דְבַר ה' אֶל יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא אֶל פְּלִשְׁתִּים בְּטָרָם יָכָה פְּרָעָה אֶת עֲזִיָּה

עמוס א, 2

וַיֹּאמֶר ה' מִצִּיּוֹן יִשְׂאָג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קוֹלוֹ וְאָבְלוּ נְאוֹת הָרָעִים וַיִּבֶשׁ רֹאשׁ הַכְּרָמָל

זכריה יד, 5

וְנִסְתָּם גֵּיא הָרִי כִּי יִגִּיעַ גֵּי הָרִים אֶל אֶצְל וְנִסְתָּם כְּאֲשֶׁר נִסְתָּם מִפְּנֵי הָרַעַשׁ בַּיָּמִי עֲזִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה

שיעור 2 פשעי מלחמה בנבואות עמוס לגויים

עמוס א, 3 - א, 12

כה אמר ה' על שלשה פשעי דמשק ועל ארבעה לא אשיבנו על דושם בחרצות הברזל את הגלעד. ושלחתי אש בבית חזאל ואכלה ארמנות בן הדד. ושברתי בריח דמשק והכרתי יושב מבקעת און ותומן שבט מבית עדן וגלו עם ארם קירה אמר ה'.
כה אמר ה' על שלשה פשעי עזה ועל ארבעה לא אשיבנו על הגלותם גלות שלמה להסגיר לאדום. ושלחתי אש בחומת עזה ואכלה ארמנותיה. והכרתי יושב מאשדוד ותומן שבט מאשקלון והשיבותי ידי על עקרון ואבדו שארית פלשתים אמר א-דני ה'.
כה אמר ה' על שלשה פשעי צר ועל ארבעה לא אשיבנו על הסגירם גלות שלמה לאדום ולא זכרו ברית אחים. ושלחתי אש בחומת צר ואכלה ארמנותיה.
כה אמר ה' על שלשה פשעי אדום ועל ארבעה לא אשיבנו על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמיו ויטרף לעד אפו ועברתו שמרה נצח. ושלחתי אש בתימן ואכלה ארמנות בצרה.

עמוס א, 13 - ב, 3

כה אמר ה' על שלשה פשעי בני עמון ועל ארבעה לא אשיבנו על בקעם הרות הגלעד למען הרחיב את גבולם. והצתי אש בחומת רבה ואכלה ארמנותיה בתרועה ביום מלחמה בסער ביום סופה. והלה מלכם בגולה הוא ושריו יחדו אמר ה'.
כה אמר ה' על שלשה פשעי מואב ועל ארבעה לא אשיבנו על שרפו עצמות מלך אדום לשיד. ושלחתי אש במואב ואכלה ארמנות הקריות ומת בשאון מואב בתרועה בקול שופר. והכרתי שופט מקרבה וכל שריה אהרוג עמו אמר ה'.

עמוס א, 3

על שלשה פשעי דמשק [עזה/צור/אדום/עמון/מואב]
ועל ארבעה לא אשיבנו
על-דושם [הגלותם/הסגירם/רדפו/בקעם/שרפו]...

ישעיהו יז, 6

ונשאר בו עוללת כנקף זית, שנים שלשה גרגרים בראש אמיר; ארבעה חמשה, בסעפיה פריה

מיכה ה, 4

והיה זה שלום אשור כי יבוא בארצנו וכי ידרך בארמנותינו והקמנו עליו שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם

משלי ל, 18-19

שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי וָאַרְבַּע (וָאַרְבַּעָה) לֹא יָדַעְתִּים.
 דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם דֶּרֶךְ נִחַשׁ עַל־צוּר;
 דֶּרֶךְ־אֲנִיָּה בְּלִבֵּי־ם וְדֶרֶךְ גִּבּוֹר בְּעֵלְמָה.

משלי ל, 21-23

תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְתַחַת אַרְבַּע לֹא־תוּכַל שְׂאֵת.
 תַּחַת־עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבַל כִּי יִשְׁבַּע־לֶחֶם.
 תַּחַת שְׁנוּאָה כִּי תִבְעַל וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבוּרָתָהּ.

עמוס ז, 3 - ח, 2**מראות עמוס:**

נחם ה' על זאת לא תהיה אָמַר ה'...
 ונחם ה' על זאת גם היא לא תהיה אָמַר אֶ-דְנִי ה'...
 לא אוסיף עוד עָבוֹר לוֹ...
 בָּא הַקֶּץ אֶל עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עָבוֹר לוֹ.

יצחק אריה זליגמן, "לבעיות הנבואה בישראל, תולדותיה ואופייה", מחקרים בספרות
 המקרא (1992), עמ' 180

שאלוהים סולח פעם-פעמיים, ואילו בפעם השלישית והרביעית הוא אינו יכול לעבור על חטא העם.

עמוס א, 4 - ב, 2

עַל דּוֹשֵׁם בַּחֲרֻצוֹת הַבְּרִזָּל אֶת הַגְּלֶעַד	דְּמִשָּׁק
עַל הַגְּלוּתָם גְּלוּת שְׁלֵמָה לְהַסְגִּיר לְאָדוֹם	עִזָּה
עַל הַסְּגִירָם גְּלוּת שְׁלֵמָה לְאָדוֹם, וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אַחִים	צוּר
עַל רִדְפוֹ בַּחֲרָב אַחִיו, וְשַׁחַת רַחֲמָיו, וְיִטְרַף לְעַד אָפוֹ, וְעִבְרָתוֹ שְׁמָרָה נִצַּח	אָדוֹם
עַל בְּקָעָם הַרוֹת הַגְּלֶעַד, לְמַעַן הִרְחִיב אֶת גְּבוּלָם	בְּנֵי עַמּוֹן
עַל שְׂרָפוֹ עֲצָמוֹת מֶלֶךְ אָדוֹם לְשִׂיד	מוֹאָב

Rudolf Kittel, The Religion of the People of Israel (Routledge, 1925), p. 138

התוכחה נגד מואב נוגעת לשימוש באלים בלתי חוקית נגד אדום, שהייתה אויב של ישראל לא פחות ממואב. זהו האיזכור הראשון של חוק בינלאומי בהיסטוריה.

Richard Seymour Cripps, A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Amos, (S.P.C.K, 1955), p.118

פשעים כנגד החוקים המוסריים של אלוהי הצדק.

עמוס א, 3

על דושם בחרצות הברזל את הגלעד

מלכים ב יג, 3-7

ויחר אף ה' בישׂראל ויתנם ביד חזאל מלך ארם וכיד בן הדד בן חזאל כל הימים...
זכי לא השאיר ליהואחז עם כי אם חמשים פְּרָשִׁים ועשרה רכב ועשרת אלפים רגלי כי אבדם מלך ארם
וישמם כעפר לדש.

מיכה ד, 13

קומי ודושי בת ציון כי קרנה אשים ברזל ופרסתיה אשים נחושה והדקות עמים רבים והחרמתי לה'
בצעם וחילם לאדון כל הארץ

חבקוק ג, 12

בזעם תצעד ארץ באף תדוש גוים

שמואל ב יב, 31

ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרה ובחרצי הברזל ובמגזרת הברזל והעביר אותם במלכן במלכן וכן
יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם ירושלם
דשתי (adiš) את ארץ בית-אמוכני כמו במורג

Hayim Tadmor, The Inscriptions of Tiglath-Pileser III, King of Assyria: Critical Edition, with Introduction, Translations, and Commentary (The Israeli Academy of Sciences and Humanities, 1994) p. 122, l.11

עמוס א, 13

על-בקעם הרות הגלעד, למען הרחיב את-גבולם

מלכים ב טו, 16

אז יכה מנחם את תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה כי לא פתח ויה את כל ההרותיה בקע

מלכים ב ח, 12-13

וַיֹּאמֶר חֲזָאֵל מִדּוּעַ אַ–דְּנִי בְכָה וַיֹּאמֶר כִּי יִדְעֵתִי אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל רְעָה מִבְּצָרֵיהֶם תִּשְׁלַח בְּאֵשׁ וּבַחֲרִיָּהֶם בַּחֲרֵב תִּהְרַג וְעַלְלֵיהֶם תִּרְטֹשׁ וְהִרְתִּיהֶם תִּבְקַע. וַיֹּאמֶר חֲזָאֵל כִּי מָה עֲבָדְךָ הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הָרֶאֱנִי ה' אֶתְךָ מֶלֶךְ עַל אָרֶם.
הוא [תגלת פלאסר א, 1076-1114 לפה"ס] ביקע בטני הרות, עיוור עוללים, שיסע גרונות של גיבוריהם.

Erich Ebeling, "Ein Heldenlied auf Tiglatpileser I", Orientalia 18 (1949),

p. 35: r. 3-4

עמוס א, 6-9

על-הגלותם גלות שלמה להסגיר לאדום
על-הסגירם גלות שלמה לאדום, ולא זכרו ברית אחים

יואל ד, 8-4

וגם מה אתם לי צר וצידון וכל גלילות פלשת הגמול אתם משלמים עלי ואם גמלים אתם עלי קל מהרה אשיב גמלכם בראשכם. אשר כספי וזהבי לקחתם ומחמדי הטבים הבאתם להיכליכם. ובני יהודה ובני ירושלם מכרתם לבני היונים למען הרחיקם מעל גבולם. הנני מעירם מן המקום אשר מכרתם אתם שמה והשבתי גמלכם בראשכם. ומכרתי את בניכם ואת בנותיכם ביד בני יהודה ומכרום לשבאים אל גוי רחוק...

עמוס א, 11-9

על-הסגירם גלות שלמה לאדום, ולא זכרו ברית אחים
על רדפו בחרב אחיו, ושחת רחמיו, ויטרף לעד אפוי, ועברתו שמרה נצח

מלכים א יב, 18-24

וישלח המלך רחבעם את אדרם אשר על המס וירגמו כל ישראל בו אבן וימת... ויפשעו ישראל בבית דוד עד היום הזה. ויבאו (ויבא) רחבעם ירושלם ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט בנימין מאה ושמנים אלה בחור עשה מלחמה להלחם עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בן שלמה.
ויהי דבר האלהים אל שמעיה איש האלהים לאמר. אמר אל רחבעם בן שלמה מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימין ויתר העם לאמר. כה אמר ה' לא תעלו ולא תלחמו עם אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו כי מאתי נהיה הדבר הזה וישמעו את דבר ה' וישבו ללכת כדבר ה'.

עמוס ב, 1

על שרפו עצמות מלך אדום לשיד

שמואל א לא, 8-10

וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיָּבֵאוּ פְּלִשְׁתִּים לְפֶשֶׁט אֶת הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת שְׂאוֹל וְאֶת שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבָּעַ. וַיִּכְרְתוּ אֶת רֵאשׁוֹ וַיִּפְשְׁטוּ אֶת כְּלָיו וַיִּשְׁלְחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבִשָׁר בַּיַּת עֲצֵבֵיהֶם וְאֶת הָעָם. וַיִּשְׁיִמוּ אֶת כְּלָיו בַּיַּת עֲשֵׂתְרוֹת וְאֶת גּוֹיְתוֹ תִקְעוּ בְּחֹמַת בַּיַּת שָׁן.

ישעיהו יד, 18-19

כָּל מַלְכֵי גוֹיִם כָּלֵם שָׁכְבוּ בְּכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ. וְאַתָּה הִשְׁלַכְתָּ מִקְבְּרֶךָ כִּנְצָר נִתְעַב לְבַשׁ הָרָגִים מְטַעְנֵי חָרֵב יוֹרְדֵי אֶל אַבְנֵי בּוֹר כְּפָגֶר מוֹבָס. קַבְרֵי מַלְכֵיהֶם רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים... עֲקַרְתִּי וְהִרְסַתִּי וְחִשְׁפַתִּים לְשִׁמְשׁ, עֲצֻמוֹתֵיהֶם לְאִשׁוֹר לְקַחְתִּי וְנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְלֹא מִנוּחָה שְׁמַתִּי.

Maximilian Streck, Assurbanipal und die letzten assyrischen Könige bis zum Untergange Niniveh's Vol. 2, Leipzig 1916, pp. 54-57, ll. 70-75

עמוס ב, 1

עַל שָׂרְפוֹ עֲצֻמוֹת מֶלֶךְ אָדוֹם לְשִׂיד

יהושע ח, 29

וְאֶת מֶלֶךְ הַעִי תָלֵה עַל הָעֵץ עַד עַת הָעָרֵב וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צְוֶה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּרְיֶדוּ אֶת נִבְלָתוֹ מִן הָעֵץ וַיִּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ אֶל פְּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיִּקְיֵמוּ עָלָיו גַּל אַבְנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

יהושע י, 26-27

וַיִּכְּם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרַי כִּן וַיִּמְיֵתֶם וַיִּתְּלֶם עַל חֲמִשָּׁה עֲצִים וַיְהִיו תְּלוּיִם עַל הָעֲצִים עַד הָעָרֵב. וַיְהִי לַעֲת בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צְוֶה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּרְיֶדוּ מֵעַל הָעֲצִים וַיִּשְׁלַכְּם אֶל הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נִחְבְּאוּ שָׁם וַיִּשְׁמוּ אַבְנִים גְּדוֹלוֹת עַל פִּי הַמְּעָרָה עַד עַצְם הַיּוֹם הַזֶּה.

ש' שפרה ויעקב קליין, בימים הרחוקים ההם:

אנתולוגיה משירת המזרח הקדום (עם עובר, 1997), עמ' 321

הראית את האיש הנשרף באש?

לא ראיתי. רוחו איננה, עשנו עלה השמימה.

עמוס א, 4 - ב, 2

עַל דּוֹשֶׁם בְּחִרְצוֹת הַבְּרֹזַל אֶת הַגִּלְעָד	דְּמַשֶּׁק
עַל הַגְּלוֹתֶם גְּלוֹת שְׁלֵמָה לְהַסְגִּיר לְאָדוֹם	עִזָּה
עַל הַסְּגִירֶם גְּלוֹת שְׁלֵמָה לְאָדוֹם, וְלֹא זָכְרוּ בְּרִית אֲחִים	צִוֵּר

אָדוּם
בְּנֵי עֲמוֹן
מוֹאָב

עַל רִדְפוֹ בַּחֶרֶב אָחִיו, וְשַׁחַת רַחֲמָיו, וַיִּטְרֹף לְעַד אָפוֹ, וְעִבְרָתוֹ שְׁמָרָה נֶצַח
עַל בְּקָעֵם הַרֹת הַגִּלְעָד, לְמַעַן הִרְחִיב אֶת גְּבוּלָם
עַל שָׂרְפוֹ עֲצֻמוֹת מֶלֶךְ אָדוּם לְשִׁיד

דברים ב, 19

וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עֲמוֹן אֶל תְּצַרְם וְאֶל תִּתְגַּר בָּם כִּי לֹא אַתֶּן מֵאָרֶץ בְּנֵי עֲמוֹן לְךָ יְרֻשָׁה כִּי לְבְנֵי לוֹט נִתְּתִיָּה
יְרֻשָׁה

שיעור 3

המוסר החברתי כחטא העיקרי בנבואת עמוס

עמוס ב, 6-8

כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ
עַל מִכְרָם בְּכֶסֶף צְדִיק וְאֲבִיוֹן בְּעֶבֶר נְעֻלִים.
הַשְּׂאֲפִים עַל עֵפֶר אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדָרָה עֲנוּיִם יָטוּ
וְאִישׁ וְאִבּוֹ יֵלְכוּ אֶל הַנְּעֵרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת שֵׁם קִדְשִׁי.
וְעַל בְּגָדִים חֲבָלִים יָטוּ אֶצְל כָּל מְזֻבַּח וַיֵּינ עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם.

בראשית ז, 1

על מכרם: מקור נטוי + כינוי מושא חבור (כמו דושם, הגלותם, הסגירם, בקעם).
ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה

שמות כג, 8-7

מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע. ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים
ויסלף דברי צדיקים.

עמוס ה, 12

כי ידעתי רבים פשעיתכם ועצמיתם חטאתיכם, צררי צדיק לקחי כפר ואביונים בשער הטו

שמות כא, 30

אם כפר יושת עליו ונתן פדין נפשו ככל אשר יושת עליו

עמוס ד, 1

שמעו הדבר הזה פרות הבשן אשר בהר שמרון העשקות דלים הרצצות אביונים

עמוס ח, 4

שמעו זאת השאפים אביון ולשבית ענוי (עניי) ארץ

עמוס ח, 6

לקנות בכסף דלים ואביון בעבור נעלים

תהלים לז, 14

חֲרַב פֶּתַחַו רְשָׁעִים וְדַרְכוֹ קִשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֲבִיוֹן לְטִבּוּחַ יִשְׂרָיִל דָּרָךְ:

עמוס ח, 6

לְקִנּוֹת בְּכֶסֶף דָּלִים וְאֲבִיוֹן בְּעֵבוֹר נְעֻלִים

בראשית כג, 9

בְּכֶסֶף מְלֵא יִתְנַנֶּה לִי

בראשית יד, 23

אִם מַחֲוֹט וְעַד שְׂרוֹף נָעַל וְאִם אֶקַח מִכָּל אֲשֶׁר לְךָ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי אֶת אַבְרָם

רות ד, 7-8

וְזֹאת לְפָנַימ בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאָלָה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל דְּבַר שְׁלֹף אִישׁ נָעִלוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר הַגְּאֵל לְבַעַז קְנֵה לְךָ וַיִּשְׁלַף נָעִלוּ.

שמואל א יב, 3

הֲנִי עָנִי בִי נֶגְדַ ה' וְנֶגְדַ מְשִׁיחוֹ אֶת שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחֲמוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת מִי עֲשִׂיתִי אֶת מִי רְצוֹתִי וּמִי־מִי לְקַחְתִּי כִפֹּר וְאֶעֱלִים עֵינַי בּוֹ וְאֲשִׁיב לְכֶם

תרגום השבעים, שמואל א יב, 3

הֲנִי, עָנִי בִי נֶגְדַ ה' וְנֶגְדַ מְשִׁיחוֹ, אֶת שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחֲמוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת מִי עֲשִׂיתִי אֶת מִי רְצוֹתִי וּמִי־מִי לְקַחְתִּי כִפֹּר וְנֶעֱלִים(י) עֵינַי בִּי וְאֲשִׁיב לְכֶם.

עמוס ב, 7

הַשְּׂאֵפִים עַל עֵפֶר אֶרֶץ בְּרֵאשׁ דָּלִים וְדָרָךְ עֲנֻיִם יִטּוּ

עמוס ו, 3

הַמְּנַדִּים, לְיוֹם רָע; וְתִגְשׁוֹן, שְׂבַת חֶמֶס

עמוס ו, 6

הַשְּׂתִימִים בְּמִזְרְקֵי יַיִן, וְרֵאשִׁית שְׂמָנִים יִמְשָׁחוּ

יהושע י, 24

וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֵל קִצְיָנִי אֲנִשִּׁי הַמְּלַחְמָה הִהְלָכוּא אֶתְּוּ קָרְבוֹ שִׁימוּ אֶת רַגְלֵיכֶם
עַל צוּאְרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ וַיִּשְׁימוּ אֶת רַגְלֵיהֶם עַל צוּאְרֵיהֶם

עמוס ח, 4

שָׁמְעוּ זֹאת הַשְּׂאֲפִים אֲבִיוֹן וְלִשְׁבִּית עֲנוּי (עֲנִי) אֶרֶץ

שמואל א ב 8

מִקִּים מֵעֶפֶר דָּל מֵאֲשַׁפֶּת יְרִים אֲבִיוֹן

תהלים קיג, 7

מִקִּימֵי מֵעֶפֶר דָּל מֵאֲשַׁפֶּת יְרִים אֲבִיוֹן

ישעיהו ג, 15

מַלְכֶם [מֵה לְכֶם] תִּדְכְּאוּ עִמִּי וּפְנֵי עֲנִיִּים תִּטְחָנוּ

עמוס ב, 7

הַשְּׂאֲפִים עַל עֶפֶר אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדֶרֶךְ עֲנוּיִם יִטּוּ

עמוס ה, 12

כִּי יִדְעֵתִי רַבִּים פִּשְׁעֵיכֶם וְעֲצָמִים חֲטָאֵתֵיכֶם צָרְרִי צְדִיק לְקַחֵי כֹפֶר וְאֲבִיוֹנִים בִּשְׁעַר הַטּוֹ

ישעיהו י, 2

כִּי יִדְעֵתִי רַבִּים פִּשְׁעֵיכֶם וְעֲצָמִים חֲטָאֵתֵיכֶם צָרְרִי צְדִיק לְקַחֵי כֹפֶר וְאֲבִיוֹנִים בִּשְׁעַר הַטּוֹ

ישעיהו כט, 21

מִחֲטִּיאֵי אָדָם בְּדָבָר וּלְמוֹכִיחַ בִּשְׁעַר יִקְשֹׁן וַיִּטּוּ בַתְּהוֹ צְדִיק

איוב כד, 2-4

גְּבֻלוֹת יִשְׁיגוּ עֶדֶר גְּזֵלוֹ וַיִּרְעוּ.
חֲמוֹר יִתּוֹמִים יִנְהֲגוּ יִחְבְּלוּ שׁוֹר אֶלְמָנָה.
יִטּוּ אֲבִינָיִם מִדֶּרֶךְ יַחַד חֲבָאוּ עֲנִיֵי אֶרֶץ.

משלי כב, 22

אֵל תִּגְזֹל דָּל כִּי דָל הוּא וְאֵל תִּדְכָּא עֲנִי בִשְׁעַר

עמוס ב, 7

ואיש ואביו ילכו אל הנערה למען חלל את שם קדשי

במדבר רבה, י

הנואף הזה הולך אל (או אצל) אשת איש והיא מתעברת ממנו.

במדבר כב 1

כי מאן ה' לתתי להלך עמכם

משלי א, 11

אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם

עמוס ב, 4

כה אמר ה' על שלשה פשעי יהודה ועל ארבעה לא אשיבנו על מאסם את תורת ה' וחקיו לא שמרו ויתעו כזביהם אשר הלכו אבותם אחריהם

יחזקאל ד, 17

למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעונם

דברים כב, 13-19

כי יקח איש אשה ובא אליה וישנאה. ושם לה עלילת דברים והוציא עליה שם רע ואמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה בתולים. ולקח אבי הנער ואמה והוציאו את בתולי הנער אל זקני העיר השערה. ואמר אבי הנער אל הזקנים את בתי נתתי לאיש הזה לאשה וישנאה. והנה הוא שם עלילת דברים לאמר לא מצאתי לבתך בתולים ואלה בתולי בתי ופרשו השמלה לפני זקני העיר. ולקחו זקני העיר והוא את האיש ויסרו אתו. וענשו אתו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו.

שופטים יט, 1-3

ויהי בימים ההם ומלך אין בישראל ויהי איש לוי גר בירכתי הר אפרים ויקח לו אשה פילגש מבית לחם יהודה. ותזנה עליו פילגשו ותלך מאתו אל בית אביה אל בית לחם יהודה ותהי שם ימים ארבעה חדשים. ויקם אישה וילך אחריה לדבר על לבה להשיבו (להשיבה) ונערו עמו וצמד חמרים ותביאהו בית אביה ויראהו אבי הנערה וישמח לקראתו.

רות ב, 5-6

וַיֹּאמֶר בַּעַז לְנַעֲרוֹ הַנֹּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת. וַיַּעַן הַנַּעֲרָה הַנֹּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשִּׁבָּה עִם נַעֲמִי מִשְׁדֵי מוֹאָב.

עמוס ב, 7

וַאִישׁ וְאִבּוֹ יֵלְכוּ אֶל הַנַּעֲרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת שֵׁם קֹדֶשׁי

ויקרא כא, 6

קֹדֶשִׁים יִהְיוּ לְאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא יַחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם

ירמיהו לד, 16

וַתִּשְׁבוּ וַתַּחַלְלוּ אֶת שְׁמִי וַתִּשְׁבוּ אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ וַאִישׁ אֶת שְׁפָחָתוֹ אֲשֶׁר שָׁלַחְתֶּם חֲפָשִׁים לְנַפְשָׁם וַתִּכְבְּשׁוּ אֹתָם לְהִיּוֹת לָכֶם לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת

עמוס ב, 6-7

עַל מִכְרָם בְּכֶסֶף צָדִיק וְאֶבְיוֹן בְּעָבוֹר נַעֲלִים.
הַשְּׂאֲפִים עַל עֵפֶר אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדָרָה עֲנוּיִם יִטּוּ
וַאִישׁ וְאִבּוֹ יֵלְכוּ אֶל הַנַּעֲרָה
לְמַעַן חַלֵּל אֶת שֵׁם קֹדֶשׁי.

עמוס ב, 8

וְעַל בְּגָדִים חֲבָלִים יִטּוּ אֶצְל כָּל מִזְבַּח וַיִּינ עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם

איוב כד, 3, 9

חבל: עיקול בני אדם או חפצים אחרי שהגיע מועד הפרעון
חמור: תומים; נהגו יחבלו שור אלמנה.
יגזלו משד יתום ועל עני יחבלו.

שמות כב, 25-26

אם חבל תחבל שלמת רעה עד בא השמש תשיבנו לו. כי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לערו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני.

שמות כא, 22

וכי ינצו אנשים ונגפּו אשה הרה ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים

עמוס ד, 5-1

שָׁמְעוּ הַדָּבָר הַזֶּה פְּרוֹת הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּהַר שְׁמֵרוֹן הַעֲשִׂקוֹת דְּלִים הֲרַצְצוֹת אֲבִיוֹנִים הָאֹמְרֹת לֹא-דָנִיָּהם הַבִּיָּאָה וְנִשְׁבַּע אֶ-דָּנִי ה' בְּקִדְשׁוֹ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים עֲלֵיכֶם וְנִשְׂא אֶתְכֶם בְּצַנּוֹת וְאַחֲרֵיתְכֶן בְּסִירוֹת דוּגָה. וּפְרָצִים תִּצְאֶנָּה אֲשֶׁה נִגְדָה וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה הַהֲרֻמוֹנָה נְאֻם ה'. בָּאוּ בֵּית אֵל וּפִשְׁעוּ הַגְּלָגַל הַרְבּוּ לְפִשַׁע וְהִבִּיאוּ לְבַקֵּר זִבְחֵיכֶם לְשִׁלְשֵׁת יָמִים מֵעֲשֻׂרְתֵיכֶם. וְקִטְר מִחֶמֶץ תוֹדָה וְקִרְאוּ נְדָבוֹת הַשְּׁמִיעוּ כִּי כֵן אֶהְבֶּתֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֶ-דָּנִי ה'.

שמואל א טו, 22

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחֹפֶץ לֵה' בְּעֵלוֹת וּזְבָחִים, פֶּשַׁע בְּקוֹל ה' הִנֵּה שָׁמַע מְזַבַּח טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים.

עמוס ג, 2-1

שָׁמְעוּ אֵת הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבַר ה' עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַמְּשַׁפְּחָה אֲשֶׁר הִעֲלִיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר. רַק אֶתְכֶם יָדַעְתִּי מִכָּל מְשַׁפְּחוֹת הָאָדָמָה עַל כֵּן אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם אֵת כָּל עוֹנְתֵיכֶם.

ישעיהו א, 3

יִדְעִיתִי בַמְּשַׁמְעוֹת חוּזִית:

יָדַע שׁוֹר קִנְהוֹ וְחֲמוֹר אָבוֹס בְּעֵלְיוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עִמִּי לֹא הִתְבוּנָן

הושע ו, 6

כִּי חֶסֶד חִפְצָתִי וְלֹא זָבַח וְדַעַת אֱלֹהִים מַעֲלוֹת

שיעור 4 שאלות רטוריות

עמוס ג, 3-8

הִילְכוּ שְׁנַיִם יַחְדָּו בְּלִתִּי אִם נֹעֲדוּ.
הִישָׂא אֲרִיָּה בַּיַּעַר וְטָרַף אֵין לוֹ הֵיטֵן כְּפִיר קוּלוֹ מִמְעַנְתּוֹ בְּלִתִּי אִם לְכֹד.
הַתְּפֵל צְפוּר עַל פֶּחַ הָאָרֶץ וּמוֹקֵשׁ אֵין לָהּ הִיעֵלָה פֶּחַ מִן הָאֲדָמָה וְלִכּוּד לֹא יִלְכּוּד.
אִם יִתְקַע שׁוֹפֵר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרְדוּ אִם תִּהְיֶה רְעָה בְּעִיר וְה' לֹא עָשָׂה.
כִּי לֹא יַעֲשֶׂה אֶ-דְּנִי ה' דְּבַר כִּי אִם גְּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים.
אֲרִיָּה שָׂאָג מִי לֹא יִירָא אֶ-דְּנִי ה' דְּבַר מִי לֹא יִנְבֵּא.

עלילת כרת I 43-41 (תרגום המרצה)

אוגרית: מלך [כת] ר אבה יארש המ דרכ[ת] כאב אדם?
(האם) מלכות כשור אביו יבקש? האם ממשלה כאבי האדם?

בראשית לו, 8

הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוּל תִּמְשַׁל?

ישעיהו י, 15

הִיתָפֵאֵר הַגִּרְזָן עַל הַחֲצַב בּוֹ אִם יִתְגַּדֵּל הַמְּשׁוּר עַל מְנִיפּוֹ?

איוב ד, 17

הֲאֵנוֹשׁ מֵאֱלוֹהִים יִצְדָּק אִם מַעֲשֵׂהוּ יִטְהַר גְּבַר?

ירמיהו ב, 14

הַעֲבַד יִשְׂרָאֵל אִם יִלִּיד בֵּית הוּא? מַדּוּעַ הִיָּה לְבָז?

במדבר יא, 12

שאלות משולשות

הֲאֵנֹכִי הִרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדֶתִיהוּ? כִּי תֹאמַר אֵלַי שְׂאֵהוּ בְּחִיקָה?

עמוס ה, 25

הַזֹּבְחִים וּמִנְחָה הַגִּשְׁתֶּם לִי בַמִּדְבָּר אֲרַבְעִים שָׁנָה בֵּית יִשְׂרָאֵל?

עמוס ו, 2

עברו כלגה וראו ולכו משם חמת רבה ורדו גת פלשתים הטובים מן הממלכות האלה אם רב גבולם מגבלכם?

עמוס ו, 12

הירצון בסלע סוסים אם יחרוש בבקרים? פי הפכתם לראש משפט ופרי צדקה ללענה

עמוס ג, 3-8

הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו?
הישאג אריה ביער וטרף אין לו? היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד?
התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה? היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד?
אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו? אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה?
פי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.
אריה שאג מי לא יירא? א-דני ה' דבר מי לא ינבא?

עמוס ג, 3-8

הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו?
הישאג אריה ביער וטרף אין לו? היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד?
התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה? היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד?
אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו? אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה?
פי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.
אריה שאג מי לא יירא? א-דני ה' דבר מי לא ינבא?

משלי ו, 27-29

היחתה איש אש בחיקו ובגדיו, לא תשרפנה.
אם יהלך איש, עלהגחלים ורגליו, לא תכווינה.
פן הבא, אל אשת רעהו לא ינקה, כל-הנגע בה.

איוב ח, 11-13

היגאה גמא בלא בצה ישגה אחו בלי מים?
...בן ארחות כל שכחי אל ותקות חנף תאבד.

עמוס ג, 3-8

בין חי לחי:

הישאג אריה ביער וטרף אין לו? היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד?

בין עולם החי לאדם:
התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה? היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד?
בין אדם לאדם:
אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו? אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה?
בין אדם לאל:
כי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.
עולם החי, האדם והאל:
אריה שאג מי לא יירא? א-דני ה' דבר מי לא ינבא?

עמוס ג, 4

הישאג אריה ביער וטרף אין לו? היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד?

תהלים קד 21-22

הכפירים שאגים לטרף ולבקש מאל אכלם.
תזרח השמש יאספון ואל מעונתם ירבצון.

יחזקאל כב, 25

קושר נביאיה בתוכה כארי שואג טרף טרף

ישעיהו ה, 29

שאגה לו כלביא ושאג (ישאג) כפירים וינהם ויאחזו טרף ויפליט ואין מציל

תהלים כב, 14

פצו עלי פיהם אריה טרף ושאג

עמוס ג, 8

אריה שאג מי לא יירא? א-דני ה' דבר מי לא ינבא

עמוס ג, 5

התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה?
היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד?

משלי ז, 23

כמהר צפור אל פח

איוב א, 15

לעוט על, להתנפל בצלילה
ותפל שבא ותקחם

תהלים צא, 3

פח = מוקש, מלכודת
כי הוא יצילה מפח יקוש

תהלים קכד, 7

כצפור נמלטה מפח יוקשים

משלי יב, 3

בפשע שפתים מוקש רע

משלי יח, 7

פי כסיל, מחתה לו; ושפתיו מוקש נפשו

שמואל א יח, 21

מוקש = פתיון
ויאמר שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים

קהלת ט, 12

כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאם.

עמוס ג, 6

אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו? אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה?

ירמיהו ו, 1

העזו בני בנימן מקרב ירושלים ובתקוע תקעו שופר ועל בית הפרם שאו משאת כי רעה נשקפה מצפון ושבר גדול

יחזקאל לג, 7-2

בן אדם דבר אל בני עמך ואמרת אליהם ארץ כי אביא עליה חרב ולקחו עם הארץ איש אחד מקציהם ונתנו אתו להם לצפה. וראה את החרב באה על הארץ ותקע בשופר והזהיר את העם. ושמע השמע את קול השופר ולא נזהר ותבוא חרב ותקחהו דמו בראשו יהיה. את קול השופר שמע ולא נזהר דמו בו יהיה והוא נזהר נפשו מלט. והצפה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזהר ותבוא חרב ותקח מהם נפש הוא בעונו נלקח ודמו מיד הצפה אדרש. ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אתם ממני.

עמוס ט, 10

רעה בעיר

רעה = אסון

בחרב ימותו כל חטאי עמי האמרים לא תגיש ותקדים בעדינו הרעה

עמוס ג, 7

כי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים

עמוס ג, 8-3

הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו.

הישאג אריה ביער וטרף אין לו. היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד.
 התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה. היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד.
 אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה.
כי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.
אריה שאג מי לא יירא. א-דני ה' דבר מי לא ינבא.

עמוס ג, 8-3

הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו.

הישאג אריה ביער וטרף אין לו. היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד.
 התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה. היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד.
 אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה.
 כי לא יעשה א-דני ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.
 אריה שאג מי לא יירא? א-דני ה' דבר מי לא ינבא?

עמוס א, 2

ויאמר ה' מציון ישאג ומירושלם יתן קולו ואבלו נאות הרעים ויבש ראש הפרמל

עמוס ז, 12-16

אריה שאג, מי לא יירא? א-דני ה' דבר, מי לא ינבא?
 ויאמר אמציה אל עמוס חזה לך ברח לך אל ארץ יהודה ואכל שם לחם ושם תנבא. ובית אל לא תוסיף
 עוד להנבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא. ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא בן
 נביא אנכי כי בוקר אנכי ובולס שקמים. ויקחני ה' מאחרי הצאן ויאמר אלי ה' לך הנבא אל עמי ישראל.
 ועתה שמע דבר ה' אתה אמר לא תנבא על ישראל ולא תטיף על בית ישחק.

עמוס ב, 11-12

ואקים מבניכם לגביאים ומבחווריכם לגזרים האף אין זאת בני ישראל נאם ה'. ותשקו את הגזרים יין ועל
 הגביאים צויתם לאמר לא תנבאו.

שיעור 5 מראות עמוס

עמוס ז, 1-3

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה יוֹצֵר גְּבִי בְּתַחֲלַת עֲלוֹת הַלֶּקֶשׁ וְהִנֵּה לֶקֶשׁ אַחַר גִּזֵּי הַמֶּלֶךְ. וְהִיָּה אִם כָּלָה לְאָכּוֹל אֶת עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאָמַר אֶ-דְּנִי ה' סִלַּח נָא מִי יְקוּם יַעֲקֹב כִּי קִטְּנָן הוּא. נַחֵם ה' עַל זֹאת לֹא תִהְיֶה אָמַר ה'.

עמוס ז, 3-6

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה קָרָא לְרֵב בְּאֵשׁ אֶ-דְּנִי ה' וְתֹאכַל אֶת תְּהוֹם רֶבָה וְאָכְלָה אֶת הַחֶלֶק. וְאָמַר אֶ-דְּנִי ה' חֲדַל נָא מִי יְקוּם יַעֲקֹב כִּי קִטְּנָן הוּא. נַחֵם ה' עַל זֹאת גַּם הִיא לֹא תִהְיֶה אָמַר אֶ-דְּנִי ה'.

עמוס ז, 7-9

כֹּה הִרְאֵנִי וְהִנֵּה אֶ-דְּנִי נֹצֵב עַל חוֹמַת אֲנָךְ וּבְכִידוֹ אֲנָךְ. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה עָמוֹס וְאָמַר אֲנָךְ וַיֹּאמֶר אֶ-דְּנִי ה' אֶ-דְּנִי הִנְנִי שָׁם אֲנָךְ בְּקִרְבַּ עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ. וְנִשְׁמָו בְּמוֹת יִשְׁחָק וּמִקִּדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל יִחַרְבוּ וּקְמַתִּי עַל בַּיִת יִרְבְּעָם בְּחָרֵב.

עמוס ח, 1-3

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה כְּלוֹב קִיץ. וַיֹּאמֶר מָה אַתָּה רֹאֶה עָמוֹס וְאָמַר כְּלוֹב קִיץ וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי בָּא הַקִּץ אֶל עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ. וְהִלִּילוּ שִׁירוֹת הַיְכָל בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם אֶ-דְּנִי ה' רַב הַפֶּגֶר בְּכָל מְקוֹם הַשְּׁלִיף הַס.

במדבר יב, 6

בְּמִרְאֵה אֱלֹהֵי אֲתוֹדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ

בראשית לז, 6-9

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמְעוּ נָא הַחִלּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאֻלְמִים אֻלְמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֻלְמַתִּי וְגַם נֹצְבָה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֻלְמַתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֻלְמַתִּי. וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַחֲיוּ הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוֹל תִּמְשַׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנָא אֹתוֹ עַל חֲלַמְתּוֹ וְעַל דְּבָרָיו. וַיַּחֲלֵם עוֹד חִלּוֹם אַחַר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלַמְתִּי חִלּוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוּוּם לִי.

בראשית מא, 7-1

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיָּאֵר. וְהִנֵּה מִן הַיָּאֵר עֹלֹת שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מֵרָאֵה וּבְרִיאַת בֶּשֶׂר וַתִּרְעִינָה בְּאָחוּ. וְהִנֵּה שְׁבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֶיהֶן מִן הַיָּאֵר רְעוֹת מֵרָאֵה וְדַקּוֹת בֶּשֶׂר וַתַּעֲמֹדנָה אֶצֶל הַפְּרוֹת עַל שְׁפַת הַיָּאֵר. וַתֹּאכְלֶנָה הַפְּרוֹת רְעוֹת הַמֵּרָאֵה וְדַקּוֹת הַבֶּשֶׂר אֶת שְׁבַע הַפְּרוֹת יַפֶּת הַמֵּרָאֵה וְהַבְּרִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה. וַיִּישֶׁן וַיַּחֲלֵם שְׁנִית וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים עֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וַטְבוּת. וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים דַּקּוֹת וְשִׁדּוּפֹת קָדִים צְמַחוֹת אַחֲרֶיהֶן. וַתִּבְלַעְנָה הַשְּׁבָלִים הַדַּקּוֹת אֶת שְׁבַע הַשְּׁבָלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֵאוֹת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וְהִנֵּה חֵלוֹם.

בראשית מא, 25

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל פְּרָעָה חֵלוֹם פְּרָעָה אֶחָד הוּא אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הַגִּיד לְפְרָעָה

עמוס ז, 4-1

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה יוֹצֵר גְּבִי בַתְּחִלַּת עֲלוֹת הַלֶּקֶשׁ וְהִנֵּה לֶקֶשׁ אַחַר גְּזֵי הַמֶּלֶךְ. וְהִיָּה אִם כָּלָה לְאָכּוֹל אֶת עֵשֶׂב הָאָרֶץ...
כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה קָרָא לָרֵב בְּאֵשׁ אֶ-דְּנִי ה' וַתֹּאכַל אֶת תְּהוֹם רֶבֶה וְאָכְלָה אֶת הַחֶלֶק.

ירמיהו לח, 21-22

...זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר הִרְאֵנִי ה'. וְהִנֵּה כָל הַנְּשִׂים אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה מוֹצְאוֹת אֶל שְׂרֵי מֶלֶךְ בְּכָל הַהֵנָּה אִמְרַת הַסִּיתוּף וַיִּכְלוּ לָהּ אֲנָשִׁי שְׁלֵמָה הַטְּבַעוּ בְּכַף רִגְלָהּ נִסְגּוּ אַחֲרוֹר.

עמוס ז, 7-8

כֹּה הִרְאֵנִי וְהִנֵּה אֶ-דְּנִי נֹצֵב עַל חוֹמַת אֲנָךְ וּבְכִידוֹ אֲנָךְ. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֵה עָמוֹס וְאָמַר אֲנָךְ וַיֹּאמֶר אֶ-דְּנִי הַנְּנִי שֵׁם אֲנָךְ בְּקֶרֶב עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ.

עמוס ח, 1-2

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה כְּלוֹב קִיץ. וַיֹּאמֶר מָה אַתָּה רֹאֵה עָמוֹס וְאָמַר כְּלוֹב קִיץ וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי בָּא הַקֶּץ אֶל עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ.

ירמיהו א, 11-14

וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֵה יְרֵמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל שְׂקָד אֲנִי רֹאֵה. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאוֹת כִּי שְׂקָד אֲנִי עַל דְּבָרֵי לַעֲשׂוֹתוֹ. וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי שְׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֵה וְאָמַר סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֵה וּפְנִיּוֹ מְפִנִי צְפוּנָה. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה עַל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ.

עמוס ז, 1-3

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה יוֹצֵר גְּבִי בְּתַחֲלַת עֲלוֹת הַלֶּקֶשׁ וְהִנֵּה לֹקֵשׁ אַחַר גְּזֵי הַמֶּלֶךְ. וְהִיָּה אִם כָּלָה לֶאֱכֹל אֶת עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאָמַר אֶ-דְּנִי ה' סִלַּח נָא מִי יְקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטַן הוּא. נַחֵם ה' עַל זֹאת לֹא תִהְיֶה אָמַר ה'.

ישעיהו ו, 1

וְאַרְאֶה אֶת אֶ-דְּנִי יֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רֶם וְנִשְׂא וְשׁוֹלִיו מְלֵאִים אֶת הַהֵיכָל

בבלי, חולין סה ע"א

אַרְבֵּה זֶה גּוֹבְאֵי

ישעיהו לג, 4

וְאַסְפֵּי שְׁלָלְכֶם אֶסֶף הַחֲסִיל כְּמִשְׁק גְּבִים שֶׁקֶק בּוֹ

נחום ג, 15-17

שָׁם תֹּאכְלֶה אֵשׁ תִּכְרִיתֶךָ חָרֵב תֹּאכְלֶה כִּיֶּלֶק הַתְּכַבֵּד כִּיֶּלֶק הַתְּכַבְּדִי כְּאַרְבֶּה. הַרְבִּית רִכְלֶיךָ מְכוּכְבֵי הַשָּׁמַיִם יֶלֶק פֶּשֶׁט וַיַּעֲפֵ. מִגְּזֵרֶיךָ כְּאַרְבֶּה וְטַפְסְרֶיךָ כְּגֹב גְּבִי הַחוֹנִים בְּגִדְרוֹת בְּיוֹם קָרָה שָׁמֶשׁ זָרְחָה וְנוֹדֵד וְלֹא נוֹדַע מִקוֹמוֹ אִיִּם.

עמוס ז, 1-3

כֹּה הִרְאֵנִי אֶ-דְּנִי ה' וְהִנֵּה יוֹצֵר גְּבִי בְּתַחֲלַת עֲלוֹת הַלֶּקֶשׁ וְהִנֵּה לֹקֵשׁ אַחַר גְּזֵי הַמֶּלֶךְ. וְהִיָּה אִם כָּלָה לֶאֱכֹל אֶת עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאָמַר אֶ-דְּנִי ה' סִלַּח נָא מִי יְקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטַן הוּא. נַחֵם ה' עַל זֹאת לֹא תִהְיֶה אָמַר ה'.

איוב כד, 6

בְּשֹׁדֵה בְּלִילֹ יִקְצִירוּ יִקְצֹרוּ וְכָרֶם רָשַׁע יִלְקֹשׁוּ

ירמיהו ה, 24

נִירָא נָא אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ הַנִּתֵּן גֶּשֶׁם וִירָה יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ בְּעֵתוֹ

עמוס ז, 1-2

ירחו אספ (תשרי חשון, בעיקר זיתים)

ירחו זרע (כסלו טבת, דגן אחרי הגשם הראשון כסלו טבת)

ירחו לקש (שבט אדר, הזריעה המאוחרת)

ירח עצד פשת (ניסן)

ירח קצר שערמ (אייר)

ירח קצר וכל (סיון)

ירחו זמר (תמוז אב)

ירח קץ (אלול)

והנה יוצר גבי בתחלת עלות הלקש... והיה אם פלה לאכול את עשב הארץ...

דברים כט, 22

ולא יעלה בה כל עשב

שמות י, 12-15

ויאמר ה' אל משה נטה ידך על ארץ מצרים בארבה ויעל על ארץ מצרים ויאכל את כל עשב הארץ את כל אשר השאיר הפרד. ויט משה את מטהו על ארץ מצרים וה' נהג רוח קדים בארץ כל היום והוא וכל הלילה הבקר היה ורוח הקדים נשא את הארבה. ויעל הארבה על כל ארץ מצרים וינח בכל גבול מצרים כבד מאד לפניו לא היה כן ארבה כמהו ואחריו לא היה פן. ויכס את עין כל הארץ ותחשה הארץ ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הפרד ולא נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה בכל ארץ מצרים.

עמוס ז, 1

פסוקית זמן II

והנה לקש אחר גזי המלך

בראשית כח, 12-13

והנה

ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. והנה ה' נצב עליו...

זכריה ב, 5-7

ואשא עיני וארא והנה איש ובידו חבל מדה. ואמר אנה אתה הלך ויאמר אלי למד את ירושלים לראות כמה רחבה וכמה ארבה. והנה המלאך הדבר בי יצא ומלאך אחר יצא לקראתו.

איוב כד, 6

בשדה בלילו יקצירו (יקצורו) וכרם רשע ילקשו

דברים כח, 38

יחסלנו הארבה

תהלים עב, 6

גזי המלך = יבול מרכזי:
 ירד כמטר על גז כרביבים זרויף ארץ

בבלי, שבת קו ע"ב

גזי המלך = מין ארבה נוסף:
 הצד חגבין גזין וצרעין ויתושין

יואל א, 4

יתר הגזם אכל הארבה ויתר הארבה אכל הילק ויתר הילק אכל החסיל

עמוס ז, 4-6

כה הראני א-דני ה' והנה קרא לרב באש א-דני ה' ותאכל את תהום רבה ואכלה את החלק. ואמר א-דני ה' חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא. נחם ה' על זאת גם היא לא תהיה אמר א-דני ה'.

מלכים ב ח, 1

כי קרא ה' לרעב

תהלים קה, 16

ויקרא רעב על הארץ כל מטה לחם שבר

ירמיהו כה, 29

כי חרב אני קרא על כל ישבי הארץ נאם ה' צבאות

עמוס ה, 8 | עמוס ט, 9

הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ ה' שמו

עמוס ז, 4

כה הראני א-דני ה' והנה קרא לרב באש א-דני ה' ותאכל את תהום רבה ואכלה את החלק

בראשית ז, 11

תהום רבה—מונח פיוטי קבוע
 ביום הזה נבקעו כל מעינת תהום רבה

עמוס ד, 7

וְחִלְקָהּ אֲשֶׁר לֹא תִמְטִיר עָלֶיהָ תִּיבֵשׁ

מלכים ב ט, 10-37

וְאֵת אֵיזֶבֶל יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים בְּחִלְקָהּ יִזְרְעָאֵל... וְהִיתָה נְבִלַת אֵיזֶבֶל כְּדָמֶן עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּחִלְקָהּ יִזְרְעָאֵל אֲשֶׁר לֹא יֹאמְרוּ זֹאת אֵיזֶבֶל.

דברים לב, 9

כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ

יואל א, 19-20

אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא כִּי אֲשֶׁר אֶכְלָה נְאוֹת מְדַבֵּר וְלִהְבֶּה לְהַטֵּה כָּל עֵצֵי הַשָּׂדֶה. גַּם בַּהֲמוֹת שָׂדֶה תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ כִּי יִבְשׁוּ אֲפִיקֵי מַיִם וְאֲשֶׁר אֶכְלָה נְאוֹת הַמְדַבֵּר.

יואל ב, 2-3

יוֹם חֲשֵׁךְ וְאֶפְלָה יוֹם עָנָן וְעַרְפָּל כְּשֹׁחַר פָּרֶשׁ עַל הַהָרִים עִם רַב וְעֵצוֹם כְּמַהוּ לֹא נִהְיָה מִן הָעוֹלָם וְאַחֲרָיו לֹא יוֹסֵף עַד שְׁנֵי דוֹר וְדוֹר. לְפָנָיו אֶכְלָה אֲשֶׁר וְאַחֲרָיו תִּלְהַט לְהַבֶּה כְּגֵן עֵדֶן הָאָרֶץ לְפָנָיו וְאַחֲרָיו מְדַבֵּר שְׂמֵמָה וְגַם פְּלִיטָה לֹא הִיתָה לוֹ.

עמוס ז, 7-8

כֹּה הָרָאֵנִי וְהִנֵּה אֲ-דָנִי נֹצֵב עַל חוֹמַת אֲנֶךָ וּבִידוֹ אֲנֶךָ. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה עָמוֹס וְאָמַר אֲנֶךָ וַיֹּאמֶר אֲ-דָנִי הַנְּנִי שָׁם אֲנֶךָ בְּקֶרֶב עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ.

ירמיהו א, 18

וְאֲנִי הִנֵּה נִתְתִּיךָ הַיּוֹם לְעִיר מְבֻצָּר וּלְעַמּוּד בְּרִזָּל וּלְחַמּוֹת נַחֲשָׁת עַל-כָּל-הָאָרֶץ

ירמיהו טו, 20

וְנִתְתִּיךָ לְעַם הַזֶּה לְחוֹמַת נַחֲשָׁת בְּצוּרָה

יחזקאל ד, 3

וְנִתְתָה אוֹתָהּ קִיר בְּרִזָּל בִּינֶךָ וּבֵין הָעִיר

למלך אדוני : מכתבי אל-עמארנה בתרגום ציפורה כוכבי-רייני, אל עמארנה 147 שורה 53-

52 (מוסד ביאליק, תשס"ה) עמ' 256

הנך השמש הזורח עלי וחומת ארד המוקמת עבורו.

זכריה ד, 10

וְרָאוּ אֶת הָאֶבֶן הַבְּדִיל בַּיַּד זָרְבָבֶל

איכה ב, 8

חָשַׁב ה' לְהִשְׁחִית חוֹמַת בֵּית צִיּוֹן נְטָה קוֹ

עמוס ז, 7-9

כֹּה הָרְאֵנִי וְהִנֵּה אֲ-דָנִי נֹצֵב עַל חוֹמַת אֲנֶךָ וּבִידוֹ אֲנֶךָ. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה עָמוֹס וְאָמַר אֲנֶךָ וַיֹּאמֶר
אֲ-דָנִי הִנְנִי שָׁם אֲנֶךָ בְּקֶרֶב עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ. וְנִשְׁמוּ בָמוֹת יִשְׁחָק וּמְקַדְּשֵׁי יִשְׂרָאֵל
יִחָרְבוּ וְקִמְתִּי עַל בַּיִת יִרְבְּעָם בְּחָרֵב.

עמוס ח, 1-3

כֹּה הָרְאֵנִי אֲ-דָנִי ה' וְהִנֵּה כְּלוֹב קִיץ. וַיֹּאמֶר מָה אַתָּה רֹאֶה עָמוֹס וְאָמַר כְּלוֹב קִיץ וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי בָּא הַקִּץ
אֶל עַמִּי יִשְׂרָאֵל לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ. וְהִלְלוּ שִׁירוֹת הַיְכָל בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם אֲ-דָנִי ה' רַב הַפֶּגֶר בְּכָל
מְקוֹם הַשְּׁלִיחַ הַס.

ירמיה ה, 27

כְּכֻלּוֹב מְלֵא עוֹף כֵּן בְּתִיָּהֶם מְלֵאִים מְרֻמָּה

מיכה ז, 1

אֲלֵלִי לִי כִּי הֵייתִי כְּאֶסְפִּי קִיץ כְּעֵלְלַת בְּצִיר אֵין אֲשָׁכּוֹל לְאָכּוֹל בְּכוֹרָה אֹתָהּ נַפְשִׁי